

DÉLVIDEK

Z O M B O R, 1942 szeptember 29.
Csihás Benő u. 3 II. évfolyam, 219. sz.

Főszerkesztő:
Illés Sándor

Előfizetés 1 óra 2.50, negyedévre 7.20 Pengő
Levél cím: Zombor, p. f. 54. Tel. 207. Csekk. 74.050

EREDMÉNYES MAGYAR TÁMADÁSOK A DONI ARCIVONALON

Sztalingrádnak már csak jelentéktelenül kis része van a Szovjet kezén, az északi városnegyedbe is betörték a németek, a belsevisták támadó kedve lanygulóban – Willkie szerint Moszkvában csalódást és türelmetlenséget váltott ki a második arcvonal elmaradása Amerika újra offenzív hadműveleteket tervez és Tokio bombázására készül

Sztalingrádban a legutóbbi 48 órában olyan mértékben változott meg a helyzet, hogy a szovjet csapatok már egészen szűk területre szorultak össze és az egyébként mindig tartózkodó és jóslásokba nem bocsátkozó német katonai körök véleménye szerint is utolsó drámai fejtelébe lépett a küzdelem. Hétfő reggel óta – mint a Bud. Ért. jelenti – a német páncélosok, légierek és tüzérség összpontosított támadása folyik a még szovjet kezén lévő elszigetelt északi városrész ellen. A szovjet csapatok magában a városban továbbra is a legelkeseredettebb védekezést tanúsítják, a várostól északra megismételt szovjet támadások ereje azonban már ellanyhult. A németek újabb uccákat vettek birtokukba és számos megerősített ellenséges állást pusztítottak el a város északi részében, míg a város többi része szilárdan és ellenségmentesen német kézben van. A bolsevisták a Volgán keresztül megkísérelték, hogy erősléseket és utánpótlást szállítsanak a makacsul védekező sztalingrádi szovjet csapatoknak, az utánpótlást azonban megsemmisítette a Volga jobb partján elhelyezett német nehéztüzérség összpontosított tüze. A német végső roham mindent elsöprő erővel folyik és Sztalingrád sorsa kérelhetetlen bizonyossággal közeledik a teljes beteljesülés felé.

A Kaukázusban

A Terek folyó mentén és Tuapsze előtt nehéz terepen, makacs bolsevista védekezéssel szemben folyik a német támadás. A Terek mentén Mozdok szakaszán dul a leghevesebb küzdelem. A bolsevisták ezt a területet, amelynek birtoklása a grozniji olajmezők felé nyitja meg az utat, ugyancsak a legelkeseredettebb mód szerekekkel védik. Novoroszijzk és Tuapsze között egymás után kerülnek német kézre a megerősített magaslati állások.

A német légierek a keleti arcvonal egész hosszában szokatlanul nagy arányú tevékenységet fejtenek ki. Támogatják a csapatvállalkozásokat és bombázóport szórnak a támadó, vagy készenléti állásokban lévő ellenségre. Nem kevésbé nagyszabású a német légierek támadása az ellenség utánpótlása és az arcvonal mögötti területeken fekvő célpontok, elsősorban a vasutvonalak és repülőterek ellen sem.

A többi arcvonalról nincs jelentősebb hír. A Szaharai szigeteken és Uj Cufneában sikeresen folytatódik a japán elfoglalás. Madagaszkáron még tartanak a harcok. Pata-marsali üzenetét intézett Mada-

gaszkár védőihez, amelyben hangsúlyozza, hogy nemcsak a francia nép, hanem más népek is a legnagyobb elismeréssel figyelik a maroknyi francia védősereg hősi küzdelmét a nagy fölényben lévő támadóval szemben. Az angoloknak azonban nemcsak a kis francia védősereget kell leküzdeniük, hanem a sziget lakosságának ellenszenvét is. Madagaszkár francia akar maradni – tejeződik be az üzenet.

Amerikában

— akárcsak a Szovjetunióban — egyre növekvő hevességgel támadják Angliát azért, mert még mindig nem valósította meg a második arcvonalat. Mint — a Stefani iroda jelentése szerint — amerikai lapok írják, Anglia ezalkalommal sem hajlandó egyetlen saját katonáját sem feláldozni a közös célért, hanem most is más népek vére árán akar diadalmaskodni az ellenség felett.

A Kanadában tartózkodó Attlee, helyettes angol miniszterelnök kifejtette, hogy a második arcvonal idejét és helyét katonai okokból nem árulhatja el. A Németország elleni légítámadásokat, az atlanti csatát és más brit hadműveleteket természetesen nem szabad a második arcvonalnak tekinteni. Szükség van arra, hogy Anglia minden arcvonalán fokozza erőfeszítéseit, mert valamennyi arcvonal együttvéve képezi a második arcvonalat. Arról beszélt még a brit miniszterelnökhelyettes semmi konkrétumot nem tartalmazó beszédében, hogy Európában a második arcvonal már közmondásossá vált és annak jóval nagyobb jelentőséget tulajdonítanak, mint kellene.

Angolszász részről siri csendbe burkolóznak az Atlanti óceánon elszüllyesztett amerikai csapat szállítmány katasztrófája kapcsán, amiben az olasz sajtó annak megerősítését látja, hogy ez a csapás minden eddiginél súlyosabban érintette az ellenséget. Abból a tényből, hogy Amerika leggyorsabb és legértékesebb hajóin, erős hadihajó kísérettel küldte Angliába ezeket a csapatokat, azt a következtetést vonja le a Popolo di Roma, hogy Angliában sürgős szükség volt az amerikai csapatokra, vlószínűleg azért, mert valami újabb vállalkozást terveztek velük. A lap egyébként 13.000 főre becsüli a hajókaraván elpusztítása során ten gerbevesztett amerikai katonák számát.

Willkie csungkita utóvagy kapcsolatban azt a kézzel fordított megállapítást szegzei le a szöveg svájci sajtó, hogy Roosevelt személyné kép-

viselőjének itt is ugyanazt a szerepet kell eljátszania, mint Moszkvában. Új erőt kell öntenie a csüggedő kínai kormányba, amely minden lényeges szövetséges segítség nélkül elzárva magárahagyatottan küzd a ki-

tűnő harciszellemű japán hadsereg minden oldalról fojtogató nyomása ellen.

Amerika régi szokása szerint igérettel igyekszik erősíteni a csüggedő Kína ellenálló erejét.

A harcterek eseményei

Német hadijelentés

Berlin, szeptember 29.

A vezéri főhadiszállás keddi hadijelentése közli, hogy a német csapatok a Kaukázusban és a Terek folyótól délre nehezen járható erdős hegyi terepen makacs ellenséges védekezéssel szemben erősen kiépített állásokat foglaltak el. A légierek bombázták Tuapsze kikötővárosát, a Fekete tengeren pedig megrongálták két közép nagyságú szovjet hajót.

A Sztalingrádért folyó sikeres hadműveletek során a német csapatok betörték az északi városrészbe. Az ellenség tehermentesítő támadásai hálbavalóknak bizonyultak.

A doni arcvonalon a magyar csapatok sikerrel hajtottak végre egy helyi jellegű támadást.

A középső arcvonalszakaszon visszaverték az ellenség támadó kísérleteit. Északon a hadsereg és a légihaderő együttműködésével sok szívsósan védelmezett ellenséges harci állást semmisítettek meg és véres veszteségeket okoztak a bolsevistáknak. Az ellenség helyijellegű próbálkozásai összeomlottak.

A német légierek nagy erővel támadták Archangelszk északi szovjet kikötőt. A város hadifontosságú célpontjaiban nagy kiterjedésű tűzek keletkeztek.

Más német légikötékek mélyrepüléssel Anglia délkeleti vidékének városaiban hadifontosságú célpontokat támadtak eredményesen.

Greath Yarmouth előtt súlyosan megrongáltak egy 1500 tonnás brit szállító hajót.

Sztalingrád északi városnegyedének nagy része is német kezén

Berlin, szeptember 29.

A keddi délután érkezett jelentések szerint a német csapatok Sztalingrád északi városnegyedében újabb sikereket értek el és a városnegyed jó része már német kezén van. A csapatok harcát nagy közelharc repülőgépek támogatják. A város felett 27 ellenséges gép semmisült meg.

Katonai helyről közlik, hogy a Szovjet szeptember 15-e és 28-a között 96 repülőgépet veszített. A német veszteség ugyanezen idő alatt 77 gép volt a keleti arcvonalon.

Az afrikai harcok

Róma, szeptember 29.

Az olasz főhadiszállás keddi hadijelentése közli, hogy Egyiptomban az északi arcvonalszakaszon rendkívül heves társégségi harc folyik. A tengely repülőgépei eredményesen támadták El Hamman vasúti célpontjait.

Az ellenség új német légítámadást intézett Tobruk ellen. Egy brit gépet lelőtt a légvédelem.

TURUL FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 328

SZERDA—CSUTORTOK

Mindenki gyanus

Izgalmas bűnügyi film.

Főszerepben:

ANNA LISA ERICSON, ALLAN BOHLIN, HOLGEN LOWENADLER

Pótműsor: magyar és olasz híradó.

Előadások kezdete: hétköznap 5 és 7 órakor, vasárnap és ünnepnap 3. 5. 7 órakor.

ZAVARGÁSOK INDIÁBAN

Zürich, szeptember 29.

Az Indiából érkező hírek újabb véres zavargásokról adnak hírt. A rendőrség ismét több helyen adott sortűzetet a hindu tömegre és sok

Sztalingrádnak már csak jelentéktelenül kis része van szovjet kézen

A német útegek a Volga jobbpartjáról tüzelnek a balparti szovjet állásokra

Róma, szeptember 29.
A Giornale d'Italia különtudósítója jelenti, hogy Sztalingrádnak már csak jelentéktelen része — az északi városrész — van a Szovjet kezén. A német nehézütegek a városban úgy helyezkedtek el, hogy a Volga tulsó partján lévő ellenséges állásokra tüzelhetnek.

Ismerteti a közlemény a városban folyó harcokat és hangoztatja, hogy a sztalingrádi harcok a sűrű, nehezen áttekinthető erdőben folyó csatával hasonlatosak. Nehézségeket okoz az előretörés és az utánpótlás megszervezése, mert sohasem tudni, hol bukkan fel az ellenség.

Részletesen beszámol a tudósító a sztalingrádi kommunista székház körül lefolyt sikeres

halott, valamint sebesült maradt az uccákon. A letartóztatásokat egész Indiában folytatják. Több város tanácsa ellenszegült a britindiai kormány intézkedéseinek. Ezeket letartóztatták. Bangkokban nagy erővel folytatódna az egyetemisták zavargásai.

Irország primása az angol és amerikai megszálló csapatok ellen

Lisszabon, szeptember 29.

(Stefani) Irország primása kifejtette, hogy amikor napról-napra olvassa az újságokban azt, hogy a demokráciák a kis népek jogaiért harcolnak, nem felejtheti el, hogy Irországban a nép akarata ellenére vannak angol és amerikai katonák. Ez a körülmény a türelmét erősen próbára teszi.

NEMZETI FILMSZÍNHÁZ

TELEFON: 159

Vasárnap—hétfő

Valborgi éji kaland

Egyike a legnagyobb svéd filmeknek, magyar szöveggel.

Pótműsor: Magyar és német híradók.

lója. Bevett szokás, hogy a haditengerészettel kapcsolatban nem adnak felvilágosítást és ezt az álláspontot most sem változtatják meg.

A Stefani iroda rámutat arra, hogy az amerikaiak épen a legértékesebb hajóikat, a gyorsjáratu, modern személyszállító hajókat vesztették el a német tengeralattjárók legutóbbi támadása alkalmával. Ez az eset bizonyítja, mennyire nem tudnak az angolszások védekezni a tengeralattjáró veszély ellen. A tengeralattjáró elhárításnak nincs sikere és a jövőben sem lesz — jegyzi meg az olasz hiroda.

A Szovjet parancsot adott valamennyi bolsevista alakulatnak a támadásra

Bern, szeptember 29.

A Bud. Tud. jelentése szerint a szovjet hadvezetőség parancsot adott valamennyi bolsevista köteleknek, hogy a Baren tengertől a Fekete tengerig mindenütt indítsák meg a támadásokat a német állások ellen és támadásaikat a tüzéség legnagyobb méretű bevetésével hajtsák végre.

Sztalingrád helyzete — a jelentés szerint — továbbra is rohamosan romlik és a városnak még szovjet kézen lévő része vulkánikus terep-héz hasonlít.

Amerika Tokio bombázására készül

Róma, szeptember 29.

A Messagero tokiói különtudósítójának rádiójelentése szerint az USA már 30 államot vont uralma alá és minden erejével arra törekszik, hogy megváltoztassa a mai háborús helyzetet. Amerika azon fáradozik, hogy nagyszabású offenzívát hajtson végre Japán ellen. Az Aleuti szigeteken és a Salamon szigeteken végrehajtott amerikai vállalkozásokat ezen offenzív akció bevezetésének tekintik Tokióban.

Amerika felépítette Tokió hű mását és ezen város felett oktatják az amerikai pilótákat arra, hogyan kell megtámadni Tokiót.

Sztalingrád helyzete súlyosabb mint valaha

Stockholm, szeptember 29.

A legújabb szovjet jelentés azt közli a sztalingrádi harcokról, hogy Sztalingrád helyzete a legújabb fejlemények következményeképpen súlyosabb, mint valaha. A németek újabb széles körzetben vetették meg a lábukat a városban. A szovjet csapatok ellentámadásai a várostól északra ellanyhultak.

MADAGASZKÁRON MEGÁLLITOTTÁK A FRANCIÁK AZ ANGOL ELŐNYOMULÁST

A gyarmatügyi minisztériumhoz érkezett hírszerint a francia csapatok Madagaszkar szigetén olyan szilárd ellenállást fejtenek ki, hogy megállították az angol előnyomulást.

WILLKIE MEGÉRKEZETT CSUNGKINGBA

A brit hírszolgálat jelenti, hogy Willkie, Roosevelt képviselője, Moszkvából jövet megérkezett Csungkingba.

HAZARENDELTÉK AMERIKÁBÓL AZ ANGOLOKAT

Lisszabon, szeptember 29.

Az angol hatóságok hazarendelték az Amerikában élő angolokat, hogy ne legyenek katonai kötelezettségüknek.

Német bombazápor hull Sztalingrád kiserődjeire

Az Ilmen tó vidékén légi erők segítségével felmorzsozták a támadó bolsevista erőket

Berlin, szeptember 29.

A Német Távirati Iroda jelenti, hogy a német légi erők nagyarányú tevékenységet fejtenek ki a keleti arcvonal déli szakaszán. Különösen Sztalingrád még el nem foglalt északi részének kiserődde kiépített háztömbjeit árasztották el minden méretű bombákkal úgy éjjel, mint nappal. Nagy hatása volt a bombázásnak az ellenség ellenállási gócpontjaiban.

Más német harci és zuhanóbombázó kötelékek az Ilmen tó déli felére fekvő területet bombázták nagy eredménnyel és hatásosan avatkoztak be a csapatok harcaiba. A német csa

patok a légi erők erőteljes közreműködésével elhallgattatták az ellenséges útegeket és felmorzsozták a támadó bolsevista erőket.

Délkeletanglia hadászati támaszpontjait ugyancsak hevesen bombázta a német légi erő. Greath Yarmouth előtt elsüllyesztettek egy 1500 tonnás brit hajót.

Brit repülőgépek csak szórványos zavaró támadásokat intéztek a megszállt nyugati területek ellen. Egy gépet, amely a sűrű felhők védelmében birodalmi terület fölé repült, lelőtt a légvédelem.

Willkie:

A Szovjet csalódott és türelmetlen

Amszterdam, szeptember 29.

Willkie, Roosevelt személyes követe Moszkvából való elutazása előtt nyilatkozott az egyik amerikai lap tudósítója előtt.

Kijelentette, hogy a Szovjet és az Egyesült Államok kulturális helyzete között sok a hasonlóság. Arra a kérdésre, hogy a szovjet közvé-

leményben milyen hatást váltott ki a második arcvonal elmaradása, Willkie kijelentette, hogy a Szovjet Amerikát a korlátlan segítség kiapadhatatlan forrásának képzelte a háboru elején, s hogy ez a segítség elmaradt, most nagyfokú türelmetlenség és a csalódás fokozódó érzése lett urrá a Szovjet közvéleményén.

Az amerikai tengerészetiügyi minisztérium nem ad felvilágosítást a csapatszallítmányok elsüllyesztéséről

Amszterdam, szeptember 29.

(Német Távirati Iroda) Az amerikai haditengerészetiügyi minisztériumhoz kérdést intéztek a vezéri löhadiszállás tegnapi különjelentésével kapcsolatban, amelyben, mint ismeretes

három gyorsjáratu csapatszallító hajó elsüllyesztését közölték a németek. Arra a kérdésre, hogy Amerika megerősíti-e vagy pedig megcáfolja ezt a német hírt, illetékes szövívő azt felelte, hogy a jelentéshez nincs hozzátenni va-

A háboru utján: Murmanszk, a vodka városa

(MN) Murmanszk, egy nyomorúságos kis városka, de a cári Oroszország egyetlen jégmentes kikötője, már az első világháborúban is rendkívül fontos szerepet játszott. Az Egyesült Államokból és az Entente országaiából a cári szövetségesnek küldött hadianyagszállítmányok mind ide érkeztek, hogy a háboru alatt megépített murman-vasuton Szentpétervár felé folytassák útjukat. Ma ez természetesen már nem megy minden nehézség nélkül, mert nemcsak a vasut, hanem Murmanszk kikötője is a német léghaderő hatókörében fekszik; Murmanszk azonban még mindig Oroszország legfontosabb kapuja, melynek fontosságát a Perzsa-öblön át vezető déji kijáró most már közvetlen veszélyeztetése egy csapásra még jobban megnövelte.

De Murmanszkban a Szovjet Unió népe nemcsak földrajzi forgalmat és a szovjet fegyverellátás egyik legfontosabb központját látja, hanem sokkal inkább a vodka és részegség városaként ismeri. A szovjet fogalmak szerint »virágzó« város lakosága olyan életet él, melyben a kultura nyomait is alig lehet felfedezni. Egészen a legutóbbi időkig még csak egyetlen mozgógépszínház sem volt a városban és azok, akiket erre az átokverte helyre száműztek, nem ismertek más »nemesebb« szórakozást, mint a Leningrádból hetenkint egyszer érkező vonat fogadását és néhány utasának kikérdezését, hogy milyen az élet a leningrádi paradicsomban.

A guruló kocsmá

A murmanszki póstavonat legnagyobb nevezetessége az étkezőkocsi volt. Ezt a külső »luxust« először a Leningrád-Murmanszk vonalon vezették be és természetesen propagandacélokra is alaposan kihasználták. Nos, a murmanszki étkezőkocsi valóban méltó is volt hírességére, bár ezt a hírnevet alighanem egyetlen európai vasutársaság sem irigyelte meg tőle. Az étkezőkocsi asztalain, sőt egész padlózatán is megszámlálhatatlan vodkásüveg sorakozott. Mialatt a vonat a kopár, még kora nyáron is hóval és jéggel fedett sivatagban rohogott, az utasok órákon sőt napokon át ott ültek az étkezőkocsiban és semmi egyébbet sem csináltak, csak ittak, töltötték magukba a vodkát, mégpedig nem is likőröspoharakkal, mint másutt még Oroszországban is szokásos, hanem nagy vizespoharakkal. Az egész vonat »guruló kocsmá« volt, olyan, amilyen nincsen más hol a világon, panaszkodtak gyakran a szovjet útságok, mégpedig amit még ezek is soknak találtak, annak valóban soknak kellett lennie. Félholtra berugott részegek támoltyogtak üveges szemekkel a folyosón, hogy kint a friss levegőn könnyítsenek magukon, aztán újból visszahatorkáltak — folytató az ivást! Aki nem élte át nem is tudja elképzelni, milyen óriási mennyiségű fogytak el a négy napos úton vodkából, mely éppen úgy, mint a cári uralom idején, továbbra is nemzeti ital maradt.

A »vodka-kör«

Az örökös ivás egyhangúságát csak az északi sarkkörön való áthaladás megünneplése szakította meg. Ez az ünneplés természetesen szintén nem volt alkoholfüggő: minden utasnak iratlan kötelessége volt, hogy ha esetleg nem is tudott megjelenni a már meggyökeresedett szokás előírt követelményeknek, legalább is komoly kísérletet tegyen egy egész üveg vodkának egyetlen hajtásra való kivására. A több napos »előgyakorlat« hatásosságát bizonyítja, hogy mindig akadnak »hősök« akik ezt a kemény próbát tényleg kiállították. Ilyen körülmények között nem is volt egészen ötlet híján, hogy a

berugott cimborák az északi sarkkört »vodka-kör«-nek keresztelték át. Található kifejezést mindenestre nehezen lehetett volna találni és az elnevezés Murmanszkban azóta is változatlanul polgárjogot élvez.

Ez az egész Oroszországban közmondásossá vált vodkaivászat érthető módon Murmanszkban sem maradt illő folytatás nélkül. Közvetlenül a most dúló második világháboru kitörése előtt például az egyik állami szovjettröszt képviselőjét Murmanszkba küldte, egy Norvégiából érkező gépszállítmány átvételére. Már több hét múlt el, a képviselőről azonban még mindig nem érkezett semmi hír. Amint azt a tröszt egyik alkalmazottját az eltűnt megbizott felkutatására Murmanszkba küldte, kiderült, hogy a tekintélyes ur egy nyomorúságos »szálloda« még nyomorúságosabb szobájában bujt meg és heteken át csak ivott, anélkül, hogy küldetése elvégzésére csak egy lépést is tett volna.

A »kakuk«-párba

Ott, ahol a szovjet urak a dorbézolásukon kívül nem ismertek más foglalatossá-

got, természetesen a közélet szervezethez is még hiányosabbnak kellett lennie, mint máshol a Szovjet-Unióban. Azon nem lehet csodálkozni, hogy a mamutbirodalom legkülönbözőbb részeiből összehajtott deportáltak sorsával senki sem törődött, de még a szomszédos Skandinávia fenyegetésére idevezényelt vörös hadsereg sem tudott jobbat kezdeni, mint hogy szintén ivásba merüljön vagy pedig változatos okából »kakuk-párba« szórakozzék. Ez a »kakuk-párba« állítólag amerikai találmány, de annyi mindenestre biztos, hogy csak Isten háta mögötti helyeken tespedő tengerésztiiztek beteges kalandvágyából születhetett meg egy alkoholfüggő pillanatban. Az ellenfelek egy sötét szobába zárkoznak be, miután előzőleg sorshúzás útján eldöntik, hogy melyiküknek kell először »kakuk«-ot kiáltani. Amikor az illető elkialtotta magát, a másiknak jogában van a hang irányába löni, ha nem talált, most neki kell kakukkolni. Ilyen módon a szórakozás akár »órákig« is eltarthat.

Ez volt Murmanszk a háboru előtt. Az azóta nap-nap után megismétlődő légitámadások hőven gondoskodnak ugyan változatosságról, a vodkaivás hagyományát azonban valószínűleg ezek sem tudták meg törni.

Eltévedt katonák a sivatagban

Az elalameini heves harcok csak úgy eszik az embert és az anyagot: a britek pedig — régi taktikájukhoz híven — egyre több pánccelost és másfajta harciszekert vetnek be, hogy mással nem, hát a hadianyag nyomasztó tulsúlyával rendítsék meg a tengely arcvonalát.

Egyik este egy pánccelos-vadász osztag őrmestere és őrzetője arra kapott parancsot, hogy a britek által lerakott aknamezőkből néhány járművet szabadítsanak ki. A veszélyes vállalkozást az éj folyamán kellett végrehajtani, a két katona azonban már rögtön naplemente után az első állásokba igyekezett, hogy sötétedéskor megkezdhesse munkáját. Az ellenség persze észrevette a két vállalkozót és heves tüzzel árasztotta el a tengely állásait; a mi oldalunkon válaszként, úgy, hogy ha marosan csak úgy porzott a két arcvonal között »senki földje« a hecsapódó lövésektől. És megkezdődött a kalandos utazás.

Az őrmester hamarosan dél felé fordította kocsiját; arrafelé remélte elérni a saját arcvonalát. Közben az ellenséges állások mögé került és ki volt téve annak, hogy bármelyik pillanatban felfedezik, mikor pedig — legjobban esetben fogságba kerül. Egyszerre brit harcokocsit pillantott meg; ezen azonban egy lélek sem látszott s így baj nélkül dőcögött tovább a halvány holdfényben. Anna természetesen könnyen sor kerülhetett, hogy kocsijával aknára fut, szerencsére ettől is megmenekült. A hajnali első világosságánál aztán felvonuló oszlopokat látott. Brit tüzérsg kereset új állásokat: kénytelen volt ezeket is messze elkerülni, aminek következtében még délebbre hajtott el eredeti utírányától.

Igy vándorolt a két katona órák hosszat a süppedő homoktengerben: a vakító délfele nap pokoli hőséget árasztott a sivatagban, belül a kocsiban egyre kibővültebb lett a meleg. Segítségnek természetesen közel és távol semmi nyoma sem volt. Már-már eltévedtek, s a helyzet percről percre reménytelenebbnek látszott: szerencsére volt náluk egy térkép, s egy irányfű, amelynek segítségével meg tudták állapítani utírányukat. Csakhogy észak fele már feltűnedezt a parti hegylánc: tudták, hogy azon lehetetlen átkelni a ko-

csival már csak azért is, mert az már a britek arcvonalához tartozott.

A második éjszakát is szakadatlanul uton töltötték, reggel aztán magasan felettük keringő repülőgépet pillantottak meg. Eleinte azonban nem merték magukra felhívni a gép figyelmét, hiszen nem tudhatták, hogy nem angol gép-e, már pedig ha az akkor vége az utazásnak. Lassan elérték a hegységet: itt aztán megállt a tudomány. Se jobbra, se balra. Minden erőfeszítés hasztalannak bizonyult, bár tudták, ha átjutnának a hegyláncon, akkor elérnék a nagy libiai-egyiptomi fennsíkot, ahol pedig lakott helyre is akadnak. Hanem egyszerűen csak elfogyott a benzin: nem csoda, hiszen a kilométermutató kerekén öt-száz kilométernyi sivatagi utazást jelzett.

Az őrmesterek hirtelen észbe jutott, mintha indulás előtt azt hallotta volna, hogy a Libiai sivatag déli támaszpontjait elfoglalták a tengelycsapatok: utának indultak tehát megegyeztet, hogy valahogyan elérjék bajtársaikat, bár már nem bíztak teljesen a hazatérés lehetőségében. Mégis sikerült: estére Siva oázisba értek, ahol aztán boldogan jelentkeztek a tengely csapatok parancsnokságánál.

Terrorista bandát lepleztek le Franciaországban

Párizsból jelentik: Franciaországban messzeágazó terrorista bandát lepleztek le. Egyik helyen a postahivatal ellen terveztek támadást. A banda egyik tagjánál a házkutatás során 300 kilogramm robbanóanyagot, egy géppuskát és 12 revolvert találtak.

A terroristákat a kommunisták szervezték be, akik zavart és rombolást akartak előidézni.

Négymillió dollárt vett fel Amerika

A francia hivatalos közlönyökben jelentése szerint Morgentau, az USA pénzügyminisztere kijelentette, hogy októberben négymillió dollár értékű kölcsönt vett fel. Ez volt a legnagyobb pénzügyi üvelet, amelyet eddig Amerikában végrehajtottak.

Tegnap az őrnagy ur kapott golyót, ma a főhadnagy ur

(M. kir. haditudósító század)

Valahol a Don mellett. Tegnap meleg volt az éjszaka. Talán az tette, hogy felhők mögé bujt a hold s azt hitték észrevétlenül siklanak át a szovjetcsónakok. De a parti sásban nyitott szemmel, éles füllel húzódtak meg a honvédek, a Don minden csobbanását meghallották. Hamar megtanulták, hogy a Don nem Duna, helyenkint akár át is gázolhatnak rajta. Már a szovjeték. Hát várták őket. Aztán hajnalig tartott a haddelhadd. Mire szürkülni kezdett az ég, nem volt eleven orosz a vizen innen.

Ma csend van. Az ég felhőtlen, telehold fénye csillog a lomha vizen. Ma éjjel aligha próbálkoznak. Az előretolt őrszemek azért ott halálnak láthatatlanul a sásban, szemük nyitva, tekintetük élesen pásztázza a tulsó partot, a Don lassu hullámain. Csend van. Néha messziről egy puskalövés. Pakk. Aztán hármát-négyet vakkant egy-egy gépfegyver és újra csend. Néha messziről magányos ágyudörgés. Mintha valahonnan messziről vihar közeledne. És időnkint — haszontalanul, hiszen a hold szinte nappali világosságot borít az éjszakára, — egy-egy felröppenő Sztalin-lámpa.

Mélységes a csend. A fűben honvédek. Van, aki hasmánt fekszik, csendesén tépegeti a fűvet. Van, aki hanyatt és tekintete a csillagok között kalandozik. Néha egy-egy szó, halkan, egyszer innen, másszor onnan. Döglesztő meleg után, most egy kis szellő fodrozza a hajukat, csendesén beszélgetnek.

Már a maguk módján. Ritka szavakkal, a szavak között nagy szünetekkel.

Jobbra, talán három lépésre ketten fekszenek. Barnaképű, kemény parasztleány az egyik. Érzik zamatos hangulyán, nehéz beszédén. A másik városi legény. Ipari munkás lehet, egy vasgyárról beszél, gyári munkáról és főképpen egy gyári lányról.

Semmi különös. Egyszerű szavak lassu hirtében lóbázzák magukat a pihentető, csöndes éjszakában.

Am egyszerre fülemet egy szó üti meg, felfigyelek.

— Azt mondja a városi legény:

— Sirtam, te! Könnyes volt a szemem! Szegény hadapród ur! Civilben nálunk volt igazgatóhelyettes!

A paraszti honvéd feléje fordul.

— Mi vót?

— Igazgatóhelyettes.

— Aztán miféle az?

— Olyan nagy urat, testvér, életedben se vattál! Az ispánod, intéződ kismiska hozzá! Csodanagy ur! Vagy kétezer munkásnak parancsolt! Azt láttad volna! — belenézi a csillagokba, a hangja csöndes. — Már azt hittük, hogy valamennyi muszkát átvartuk a Donon. Egyszerre csak a hajlatból löni kezdtek. Mi oda, elől a hadapród ur. Az igazgatóhelyettes. Ki is füstöltük valamennyit. Aztán hirtelen megint csak egy lövés. Még valaki volt itt. Egész közel, z Isten verje meg. Szegény hadapród ur csak szétcsapta a két karját, mintha meg akarna ölni valakit, aztán elvágódott... Többé nem jön be a munkaterembe, hogy „na emberek, hogyan megy a munka...”

A paraszti honvéd hasmánt fekszik, szótlannul tépdesi a fűvet. Aztán azt mondja:

— Pedig aszonták, csak a szegény embert küldik! Az urféle kihuzza magát, — hallgat egy sort — sokat beszélnek. Aztán az ember látja, hogy a fele se igaz. Elöl vannak a tiszt urak, csakugy mint mink! Mult héten az őrnagy ur kapott golyót, két hete a főhadnagy ur. Aszongyák sebet kapott az „őreg” is! Egészen elől volt. Isten őrizte hogy rá nem ment. Mellette csapott be az akna!

Fiatal hadnagy sugja:

— Tudod, ki az „őreg”?

— Nem.

— Vitéz Jány Gusztáv vezérezredes! Maguk között „őregnek” hívják! Ugy ismerik mint a szakasziparancsnokukat, mert folyton közöttük van!

Nagyon halkán beszél, meg ne hallják. Ki-
vács, hogy megbeszéljék.

— Benne volt az ujságban is! — erősíti meg a munkás honvéd. — Fene ette volna meg, itt minden fordítva van, mint ahogyan otthon mondták! Az ur velünk gürcöl, ez a „paradicsom” meg olyan itt, hogy az embernek elcsapja a hasát!

Egy sor hallgatás, azután újra pár szó.

— Már két tábornok ur fiát is eltemettük. Az egyik az tom Suhay, hadnagy a pánccélosoktól. Aztán Faraghó hadnagy ur a füzérektől.

A barna arcú parasztleány ránéz.

— Tábornok vót az aptyuk?

— Tábornok!

— Ejha!

Látszik, hogy gondolkodik a dolgon, lassan a másik felé fordul.

— Pedig azok megtehették volna!

— Mit?

A Légóltalmi Liga zombori csoportjának közleménye

Tennivalók a légitámadás után

A „légi veszély elmúlt” jeleről a ház lakói vagy a behallatszó sziréna hangjából értesülnek, vagy pedig a légitámadás hullámszünetében a házat felülvizsgáló őrség szerez tudomást arról az utcának helyreállított forgalmából. Ezt észlelve az őrséparancsnok első kötelessége, hogy ugyanugy mint a légitámadás hullámainak szünetében az őrséggel körbejárja a ház vagy házcsoport területét és meggyőződik nem történt-e valahol valamilyen káreset. A károkat ugyanugy mint a légitámadás ideje alatt az őrséggel igyekeznek elhárítani, szükség esetén pedig kárjelentést küldenek a legközelebbi alkörzetparancsnokságra. A légitámadás után az elhárított károkat is kell jelenteni a legközelebbi alkörzetparancsnokságnak, mégpedig írásban.

Az őrség a kárelhárításon kívül a gázgyanus helyeket, a fel nem robbant bombákat, a dombolások következtében veszélyes tartózkodási helyeket feltűnően megjelöli.

Csak ha mindezek a kárelhárító, illetve óvintézkedések megtörténtek, engedélyezheti az őrséparancsnok vagy helyettese, hogy a lakók visszatérhessenek lakásaikba. Mindenekelőtt azonban figyelmezteti őket a további kötelességeikre. Természetesen nagyobb rombolások alkalmával előfordulhat, hogy az óvóhelyajtó kívülről eltorlaszódik. Ha ennek a szerszámkészlettel való kiemelése nem sikerül, akkor a lakók a vészkijáraton keresztül távoznak. Ha pedig a vészkijáró is el lenne torlaszolva akkor kerül sor a vészátjáró féltéglá vastagonbefalazott nyílásának szabaddátételére, úgy, hogy ezen keresztül a szomszédos házba tudnak menekülni a lakók egészen addig, míg valamelyik háznak a pincéjéből a szabadba nem juthatnak.

A lakók távozása után azonban a légóltalmi szervezetbe a riadójel elhangzásakor beosztott személyeket 5—10 percig még együtt tartja az őrséparancsnok, mivel lehetséges, hogy valamelyik lakásból a lakók tüzet, vagy bármely más káresetet jelenthetnek, amelyekkel szemben a már említett módon kell eljárniok.

A várakozási idő eltelté után a légóltalmi szervezetbe beosztottak rendbehozzák felszerelési tárgyaikat, azokat elrakják, rendbehozzák és kitakarítják az óvóhelyet, pótolják az elhasznált ivóvizet, padlason a tüvizet. A lakóhelyre visszatérve, ha ez szürkület után történne, először is végrehajtják az elsötétítést, s csak azután gyujtanak világosságot, majd gondosan átvizsgálják a lakást, nincs-e valahol rejtett tüzfészek, vagy gázszennyezett terület, hiszen a repülőbombák a nyitott ablakon is behatolhatnak a lakásba. Az esetleges káresetet azonnal el kell hárítani. Ezután az elhasznált tüvizet és az óvóhelycsomagot kell pótolni.

Az utcán tartózkodóknak különös mértékben arra kell ügyelniük, hogy a gázgyanus területeket, rombolásokat, általában a hatóság által lezárt területeket gondosan kerüljék. Ha valahol sérült embereket találhatnak és azokról a hatóság még nem szerzett volna tudomást, úgy — amennyiben erre mód van — részest-

— Hát, hogy jó helyre kerüjjenek! Biztosabbra! Megtehették volna!

A társa rábólint.

— Megtehették volna!...

A paraszti legény elgondolkozva néz maga elé.

— Oszt mégse tették meg!

— Nem tették meg!

Ebben a pillanatban lent a folyó kanyarban egy kézigránát robban, utána még vagy harminc. Mint a dühös kutyák úgy vakkannak fel egy szerre a magyar gépfegyverek.

A fiatal hadnagy felugrik, vele a többi honvéd. Egy másodpercnyi tájékozódás, aztán robban a hang:

— Az Isten verte volna meg őket, nem itt vannak megint!

Vagy harmincan, oroszok gázoltak át a Donon.

Már rohan a hadnagy. Mögötte szorosan a többi legény. Legelől a pesti munkás és a nehéz beszédű vasi paraszt.

Szorosan a hadnagyuk mellett, mintha vi-
gyázni akarnának reá.

sék őket elsősegélyben és tegyenek jelentést a legközelebbi hatósági személynek. Fogunk találkozni légitámadások után rémhírterjesztőkkel, ezeket szükség esetén adjuk át a legközelebbi rendőrnek. A talált röpcédulákat sem szabad az utcán hagyni, hanem adjuk a hatóságoknak.

A háztulajdonos feladata, hogy az elhasznált felszerelési tárgyakat pótolja.

A légitámadás utáni tennivalókat egy gondolatnak kell vezetnie: Ugy kell felkészülnünk, hogy bármelyik pillanatban bekövetkezhet az újabb ellenséges légitámadás! — A veszély nem múlt el!

A hivatalnok, gyárimunkás, iparos, mindenki tekintse magát a nemzet katonájának, akire az óvatosság, zárkózottság, a gyártmányok titoktartása épügy kötelező, mint a katonára a szolgálati titoktartás.

A dollár szerepe Délamerikában

A washingtoni kereskedelmi minisztérium nemrégiben kimutatást közölt az USA dél- és középamerikai tőkebefektetéseiről. E kimutatás szerint már 1940 végén közel három milliárdot tett ki ezeknek a befektetéseknek az összege, úgy, hogy Észak-amerikai tőkebefektetések terén kétségtelenül vezet. Legtöbb tőkét fektetett be az USA Chilleben, ahol az ottani salétrom- és vörösréz bányászatban 414 millió dollárra rug a befektetett északamerikai tőke. Második helyen áll Argentína 388 millió és Brazília 240 millió dollárral. A három milliárd dollárnak mintegy felét a délamerikai bányászatban és nyersanyag előállításba investálták, míg egyharmadát a vasutakba és az elektromos művekbe. Jellemző viszont, hogy a tőkének mindössze tíz százalékát fordították a készárukat előállító gyárak finanszírozására. Valószínű, hogy az elmúlt év eleje óta lényegesen emelkedtek az USA befektetett tőkéi Délamerikában, mivel Washington állandóan kölcsönöket nyújt a délamerikai nyersanyagelőfordulások mind erősebb kiaknázására és az időközben átvállalta az angolok ottani befektetéseinek törését is.

Az USA délamerikai tőkebefektetéseinek nagyszámú ártóhatóvá teszi, miért sikerült olyan könnyen politikai vonakodásban a tengely ellen felsorakoztatni a dél-amerikai államok egy részét. (TEK)

Modern rendőrségi székházat kell építeni Zomborban

A vidéki főkapitány délvidéki körútja során Zomborba érkezett

Horváth Dezső dr. belügyminiszteri osztályfőnök és Jeszenszky Andor dr. országos vidéki főkapitány délvidéki körútjuk során kedden Zomborba érkeztek. A magas vendégeket Czák Zoltán rendőrtanácsos fogadta. A vidéki főkapitány megtekintette a rendőrségi épületeket.

Ezzel kapcsolatban ismét felmerül az a terv, hogy vagy a rendőrkapitányság, vagy a most lebontott háztömb helyén egy modern, a mai köveleményeknek megfelelő rendőrségi palotát építsenek. Zomborban nincs alkalmas helye a rend-

őrségnek, a kapitányságon kívül még egy épületet vesznek igénybe a legénység elhelyezése érdekében. Ezen kellene sürgősen segíteni, elkészíteni a terveket és a jövőre már meg is lehetne kezdeni az építkezést.

A vidéki főkapitány és a belügyminiszteri osztályfőnök a laktanya és a rendőrkapitányság megtekintése után tovább folytatta útját Ujvidékre, ahonnan Zentára, majd Magyaraknizsára látogat el.

Még az esős idő beállta előtt kijavítják a tavaszi árvíz során megrongált zombori házakat

Zomborban a tavaszi árvíz nem okozott olyan jelentős károkat, mint más városokban és így a károk helyreállítása is könnyebb feladat. Az illetékesek már az árvíz idején meghozott rendelkezéseikkel elhárították a károk jó részét. Pillanatnyilag még 55 ház szorul javításra. Ehhez 150.000 darab téglára van szükség,

amelynek a környékbeli téglagyárakban való beszerzését lehetővé tette a vármegye. Az igénylés megtörtént, az árvízkárosultak jó része már megkapta a segílyt is és — mint értesülünk — minden intézkedés megtörtént arra nézve is, hogy a megrongált házakat még az esős idő beállta előtt rendbehozzák.

A Zomborban épült 16 családi házba november elsején költöznek be a sokgyermekes családok

A Délvidék már jelentette, hogy az Országos Népi- és Családvédelmi Alap részéről rendelkezésre bocsátott összegből 16 családi házat épített Zomborban a Vármegyei Közjóléti Szövetkezet. A házak már elkészültek és azokat a sokgyermekes szegény családok folyamatban lévő összeírásának befejezése után kiosztják

azok között a sokgyermekes, szegény zombori családfők között, akiknek legalább hat élő gyermekük van. A házak odaitelését a polgármester végzi.

Mint értesülünk, a csinos, kertés családi házakat november elsején adják át boldog tulajdonosaiknak.

Életbiztosítás vagy betörési kísérlet

Behatolt a törvényszék büntető irodájába egy biztosítási ügynök — hathónapi börtönbüntetésre ítélték

A zombori bíróságon Aradszki egyesbíró érdekes ügyben hozott ítéletet. A vádlottak padján Takács Julia 29 éves büntető előéletű biztosítási ügynök ült, aki ellen lopás kísérletének büntetése miatt emelték vádat. Szeptember 27-én, a múlt vasárnap a vádlott behatolt a törvényszék büntető irodájába, s ott magára zárta az ajtót. A vád szerint valószínű, hogy Takács Julia birtokába akarta keríteni azt az ügyiratot, amely személyére vonatkozik. A törvényszék ugyanis október 16-ára tüzte ki a főtárgyalást Takács Julis ellen, akit lonással vádoltak.

A vádlott elmondta a bíróság előtt, hogy nem akarta az iratokat ellopni, nem is azért ment a törvényszékre. Mint biztosítási ügynök szeretett volna életbiztosítást kötni, s erre kérték, hogy

lehetően olyan időben jöjjön hozzá, amikor kevesen látják.

Vasárnap fel is ment a törvényszékre, de még mielőtt a büntető irodába behatolt volna, főbben jöttek végig a folyosón és ő el akart rejtőzködni. Beugrott egy szobába, amelyről nem tudta, hogy a büntető iroda. Hallotta aztán — meséli tovább a vádlott — hogy valaki közeledik. Hátát a falnak támasztotta, majd később behatarta az ajtót és a kulcsot magához vette

Az ajtót nem lehetett kinyitni, kopogtak kívülről, majd alkulcs segítségével felnyitották a zárat. Őt az iratszekrény és a kályha között találták meg. Azért állt oda, hogy ne vegyék észre, nem akart semmit sem ellopni.

A bíróság kihallgatta a tanukat. Boldog Lajos dr. törvényszéki bíró elmondotta, hogy vasárnap bement hivatalába. Bár szabadságon van, szeretne volna át tanulmányozni a szegedi táblától visszaérkezett ügyeket. Járt a büntető irodában, s amikor távozott, a kulcsot egy szögbe akasztotta. Később ismét dolga akadt az irodában, megpróbálta kinyitni az ajtót, de azt zárva találta és a kulcsot sem lelte helyén. Kijelentette, hogy emlékezett egy nőre, aki a folyosón sétált.

Amikor az ajtót nem tudta kinyitni, szóló Martin Márton altisztnek, aki alkulcsot nyitotta ki a zárat.

Kijelentette a tanu, hogy ismeri a nőt. Kategorikusan kijelenti, hogy Takács Juliát nem rendelte be.

— Miért hazudik? kiáltotta felé a vádlott.

A bíró rendre utasítja Takács Juliát, majd ismét Martin altiszthez intéz kérdéseket. Az altiszt kijelenti, hogy amikor behatolt a szobába látta, hogy a nő kezében

kézitaska volt. Valószínű, hogy abból vette ki a kulcsot.

A bíróság kihallgatta még Höckl Antal törvényszéki bírót, majd Balázs Pípi Györgyöt. Papp ügyész szigorú büntetést kért a vádlottal, aki egyszer már harminc napi fogházat kapott lopásért és gyújtogatás kísérletért is gyanuba volt fogva. Legutóbb is lopott és ennek az ügynek a tárgyalását tüzték ki október 16-ra.

A bizonyítási eljárás befejezése után a bíró megkérdezte a vádlottat, hogy milyen büntetést szeretne?

— Amilyent megérdemeltem, bíró ur, mondta a vádlott csendes hangon.

A bíróság Takács Juliát hathónapi börtönbüntetésre és háromévi hivatal és polgári jogvesztésre ítélte.

A cigánykérdés Németországban

(MN) A berlini birodalmi egészségügyi hivatal néhány évvel ezelőtt külön kutatóintézetet állított fel az állandó lakhellyel nem rendelkező lakosság, elsősorban tehát a cigányok és cigányfélék életviszonyainak tanulmányozására. A kutatások már annyira jutottak, hogy az intézet vezetője most bizonyos összefoglaló képet nyújtó jelentést adhatott ki. A jelentés mindenekelőtt rámutat a felada rendkívüli nehézségeire. A cigányok legnagyobb része, — amennyiben az intézetnek egyaránt sikerült felkutatni őket — hihetetlen makacssággal és minden lehetőséggel és lehetetlen módon igyekezett minden családi vonatkozású kérdés tisztázását megakadályozni és legtöbb esetben igazi nevüket is el akarják titkolni. Ennek ellenére sikerült az öbördalom területén élő, cigányok törzskönyvezése és ennek alapján leszármazási viszonyaik megállapítása. Az intézet annak a megállapításnak tulajdonította a legnagyobb fontosságot, hogy Németországban alig száz tőzsgyökerező, tiszta fajú nomád cigánycsalád él, míg 90 százalékuk — Németországban mintegy 20.000 cigányt sikerült összeírni — keveréknépség.

A vizsgálat célja, hogy anyagot szolgáltatson a fajtisztasági törvényhozás számára és a rendőrség megelőző rendszabályainak kidolgozására. Az utóbbira azért van szükség, mivel a cigányfélék is legnagyobb részben kisebb értékű, aszociális elemekkel való keveredés útján jöttek létre, közrendészeti szempontból tehát szintén különös figyelmet érdemelnek.

Érdekességek a vas történetéből

Miután az első okiratilag említett német vasöntő — Merklin Gast — állásért folyamodott Frankfurt városához, így dicselkedett tudásával kérvényében: »Nem csak önteni tudok vasból puskát és ágyút, hanem löni is tudok velük, sőt 60 évig tartó puskaipart is készítetek».

Maximilián német-római császár »Kruppja« bizonyos Sebald Pögel ágyúöntőmester volt, aki csak császári urának megrendelésével nyolcvan legényt foglalkoztatott.

Már a puskaipart feltalálása előtt messze földön híresek voltak a svédországi Dalekarlia katonái, hogy milyen ügyesen tudtak izzó vasdarabokat hajigálni az ellenség felé.

Az öntöttvas ágyúgolyónak eleinte nagy értéke volt. Ezért kellett például 1506-ban Reutlingen város polgárainak a város bevétele után az összes ágyúgolyót, amivel őket a győztes ellenség az ostrom alatt bombázta, összeszedni és Stuttgartba szállítani.

IRKA.

Tanyán élő asszony megy egy üzletbe gyerekének irkát vásárolni.

— Milyet paráncsol? — kérdi a kereskedő.

— Kisvonalas, vagy nagyvonalas füzet?

— Hát ha már pénz adok érte, csak is nagyvonalast! — hangzik az önértelmes válasz.

Hírek:

DÉLVIDÉK

OTI KÖRZETI ORVOSA: felsőváros dr. Szabó Endre, Flórián utca 8. második és harmadik körzet orvosa dr. Ripp Miklós, Deák Ferenc krt. 15. — VÁROSI ÜGYELETES ORVOS: Dr. Lackner Lajos, Trefort u. 4. Tel. 188. — ÜGYELETES GYÓGYSZERTÁR: Városi. Szt. György tér. — MENTŐK ÉS TUZOLTÓK: Mátyás király ut. Tel. 5.

Deák főispán lesz a katolikus nagygyűlés egyik díszelnöke. Az Actio Catholica október 4-től katolikus nagygyűlést rendez Budapesten. A nagygyűlés egyik díszelnökévé dr. Deák Leó Bácsbodrog vármegye és Zombor város főispánját választják meg.

Átalakítják a zombori kórházat. A zombori kórházat a megszállás éveiben nagyon elhanyagolták. Az épületek rossz állapotban voltak, s szükségessé vált azok teljes átjavítása. A főispán utasítására az átalakítási munkálatokat már meg is kezdték.

A római magyar katonai attasé bucsulátogatásai. Rómából jelentik: Vitéz Szabó László vezérőrnagy, a Rómából távozó katonai attasé kihallgatáson jelent meg Mussolini miniszterelnöknek, majd Ciano gróf külügyminiszter fogadta. A vezérőrnagy bucsulátogatást tett Cavallero tábornagy és Ambrozio tábornagy vezérkari főnökökkel, majd megkoszorúzták a királysírokat.

A m. kir. posta a Magyar Vöröskereszt és az Országos Hadirokkantgondozó Szövetség támogatására 18 filléres felárral 3 filléres címletű, 32 filléres felárral 8 filléres címletű, 50 filléres felárral 12 filléres címletű és 1 pengős felárral 20 filléres címletű postabélyegeket bocsátott forgalomba. A bélyegek csak sorozatban kaphatók. A teljes sorozat ára 2 pengő 43 fillér. A bélyegek bárhova szóló postai küldemények bementésére 1943 évi június hó 30-ig postai névértékük (3, 8, 12, 20 fillér) erejéig használhatók fel. Tekintettel arra, hogy a bélyegek felárából befolyt összeg a Magyar Vöröskereszt Egylet és az Országos Hadirokkantgondozó Szövetség támogatására szolgál, a bélyegek vásárlása hazafias kötelesség.

Több száz amerikai állampolgárt tartóztattak le Franciaországban. A Bud. Tud. jelentés szerint a megszállt Franciaországban kedden több száz amerikai állampolgárt tartóztattak le. A letartóztatottakat internálják.

Városi sertéshizlálás konyhai hulladékai. Hogy milyen eredményeket lehet elérni a szervezéssel az ételmezszerellátás terén városokban is elérni, mutatja Düsseldorf nemrég nyilvánosságra hozott közlése, mely szerint a város a konyhai hulladékok rendszeres gyűjtésével kevesebb, mint 17 nagyszabású sertéshizlaldát tart fenn. Az állomány egyelőre 7000 disznóra rug, de számolni lehet azzal, hogy 1942 végére már a 10.000-ét is eléri. A város havonként átlag 50.000 kilogramm sertéshúst bocsát az élelmezési hivatal rendelkezésére.

Romániában csak szombaton és vasárnap szolgáltatnak ki lisztből készült tésztaféléket. A Bud. Tud. jelentése szerint a román közellátásügyi minisztérium rendelete értelmében a román vendéglők és cukrászdák a jövőben csak szombaton és vasárnap szolgáltathatnak ki lisztből készült süteményeket.

A Huszárkisasszony Topolyán. A topolyai levante egyesület, Tilger Mihály rendezésében, a közeljövőben színrehozza a Huszárkisasszony című színművet, valószínűleg a járás többi községekben is. A zenei részt Hoffmann Károly karagya kintja be.

Egészségnap Baján. Az Országos Egészségvédelmi Bizottság Baján egészségnapot és matiné rendez október 11-én. A matiné kiváló budapesti művészek részvételével, s arra meghívták Deák Leó ur. főispánt is.

Október 1-e után 120 literrel több tejet kap a városi tejelosztó. Zombor város — mint már jelentettük — tejelosztót létesített. A tejjelátás megkönnyítése érdekében. Az utóbbi időben, tekintettel az őszi munkákra és a takarmányhiányra, csökkent a tejfelhozatal és a tejelosztó mintegy 160—180 liter tejet kap csak naponta, várható azonban, hogy a helyzet rövidesen megjavul. Részben a takarmányellátáson javítanak, részben pedig a mezőgazdasági munkák megszűnése enneli majd a tejfelhozatalát. Arra számítanak, hogy már október 1-e után az eddiginél 120 literrel több tejet kap a tejelosztó.

A gyanus idegenek ellenőrzésében és megfigyelésében legyünk a hatóságok segítségére.

Beiratások a zenei játékos-iskolába. Az államilag engedélyezett zombori zeneiskolában működő zenei játékos iskolába a beiratások október 1., 2. és 3-ikán délután 3—6-ig tartanak. Az előadás 3-ikán, szombaton délután fél 6 órakor kezdődik.

Bácskai képviselők értekezlete Ujvidéken. Ismeretes, hogy a bácskai képviselők havonként egyszer értekezletet tartanak. A legközelebbi értekezletet október 5-én tartják, ezuttal Ujvidéken.

Textilraktár a zsinagóga pincéjében. A rendőrség letartóztatta Fleischmann Tibiás volt munkácsi kereskedőt, aki iparigazolvány nélkül árusított régi textilneműeket. Fleischmann tükös raktárát a zsinagóga pincéjében találták meg s itt több mint 30.000 pengő értékű áru volt felhalmozva. Az árut elkobozták (MTI)

Értesítés. Az Iparos Dalárda vezetősége ezúton értesíti a férfiak tagjait, hogy a legközelebbi énekpróba szerdán este 7/8 órakor lesz megtartva.

Színház-Film

A Kamaraszínház heti műsora

A Zomborban vendégszereplő Kamara színház eheti műsorán irodalmi színművek is szerepelnek. Kedden este Somerset Maugham: Szent láng című színműve kerül bemutatásra igazán kitűnő szereposztásban.

Szerdán: Vaszari: Boldoggá teszik című zenés vígjátékát mutatják be Ho mokay Pál, Mészáros Joly, Sugár Mihály és Lantos István fellépésével.

Csütörtökön este ismét vígjáték kerül bemutatásra. André Paul Antoni: Szembekötösd című kacagtató vídám három felvonásosában a főszerepet Hódy Gitta alakítja, mellette szerepel még Vajay Erzsébet, Osváth Eta és Homokay Pál.

TURUL FILMSZÍNHÁZ

MINDENKI GYANUS

Mindvégig izgalmas és érdekesítő bűnügyi film a Mindenki gyanus. A darab arról szól, hogy egy nagystílű rablóbandát, hogyan leplez le egy fiatal banktisztviselő, aki az Északi Bank kirablásakor gyanúba keveredik. A bűnügyi film érdekfeszítő jeleneteit egy finom szerelmi játékkal szövi át a mese. Főszerepben Anna Liza Ericson, Allan Bohlin és Holger Löwenadler. A Turul az új műsort szerdán és csütörtökön mutatja be legújabb híradóinak kíséretében.

NEMZETI FILMSZÍNHÁZ

KÁDAR KONTRA KERÉKES

A legsikerültebb magyar vígjátékok egyike a Kádár kontra Kerékes című zenés filmbohózat. Mály Gerő, Vaszary Piri, Szilassy László és Tolnay Klári a film minden jelenetében próbára teszik a néző nevetőizmait. A kitűnő rendezésű és pompás humorú darabot keddtől kezdve vetíti a Nemzeti, a legirisebb magyar és német híradók kíséretében.

Elfojták a budapesti gyilkost, aki lemetszette menyasszonya fejét. Mint tegnapi számunkban már jelentettük, Takács József gyári munkás borzalmas gyilkosságot követett el. Lapos Erzsébet 20 éves munkásnőnek, annak budapesti lakásán lemetszette a fejét, mert nem akart a felesége lenni. A bestiális gyilkos tettének elkövetése után elmenekült. A gyilkost a csendőrség kedden Siófokon letartóztatta.

A MÉP bácsfeketehégyi szervezetének értekezlete. A MÉP bácsfeketehégyi szervezete a Polgári Olvasókör nagytermében értekezletet tartott. Megjelentek dr. Falcione Árpád a topolyai járás országgyűlési képviselője, Kalmár Tihamér Szabadka város országgyűlési képviselője és dr. Pummer Sándor kir. közjegyző, a MÉP topolyai járási szervezetének társelnöke. Az értekezletet Csete József, a bácsfeketehégyi szervezet elnöke nyitotta meg, majd dr. Pummer Sándor kir. közjegyző és dr. Falcione Árpád, a topolyai járás országgyűlési képviselője mondott beszédet. Végül pedig Kalmár Tihamér Szabadka város országgyűlési képviselője. Ezután dr. Falcione Árpád országgyűlési képviselő a közérdekű kívánságokat hallgatta meg.

Változások abraktakarmányok kiutalásánál. A közellátásügyi minisztérium legutóbb úgy rendelkezett, hogy az ötven holdon aluli gazdaságoknak megynként két hónapra előre egy meghatározott abraktakarmány mennyiséget utaljanak ki. A kiutalt mennyiséget az alispáni hivatalok osztják fel az egyes községek igénylői között. Az ötven holdon felüli gazdaságok részére a közellátási minisztérium utasítása alapján a következő kiutalásokat eszközöli: anyakocák részére havonta 15 kiló korpa, 35 kilón felüli süldők részére havonta 3 kiló korpa.

Repülőszerecsétlenség 15 halottal. Buenos Airesből jelentik, hogy a délamerikai légitársaságat lebonyolító repülőgép lezuhant és kigyulladt. Négy főnyi személyzete és 11 utasa szörnyethalt.

Az Osservatore Romano Glattfelder kalocsai érsekről. A Vatikán lapja, az Osservatore Romano budapesti tudósítójának tollából hosszabb cikket közöl Glattfelder Gyula pápai trónálló kalocsai érsekké történt kinevezése kapcsán és leszögezi, hogy a kinevezés általános örömet és meglepedést váltott ki a magyar katolikus körökben. A főpap az egyik legbuzgóbb és legtevékenyebb tagja a nagy tiszteletnek örvendő magyar főpapi karnak és különösen mint ifjusági vezető és kiváló szónok nyerte meg hívei szeretetét.

Az európai írók weimari találkozója. Mint a múlt évben, október első napjaiban az idén is találkozóra gyűlnek össze a német írók és költők Weimarban, ebben a történelmi költővárosban és ezzel kapcsolatban a múlt évben alapított «Európai Írószövetség» is ismét értekezletet tart. Mintegy 200 neves német író mellett a rendezőség nagyszámú külföldi vendégsereget vár.

342 millió új német könyv. A német könyvkereskedők szövetségének 1940—41-re vonatkozó statisztikai összeállításából kiderült, hogy a német könyvtermelés 1941-ben újabb csúcspontot ért el. Míg 1940-ben összesen 242 millió könyv jelent meg Németországban, ez a szám 1941-ben a papír és munkaerőhiánnyal kapcsolatos nehézségek ellenére 342 millióra emelkedett, a növekedés tehát éppen 100 millió könyvet tesz ki. Az egy kiadásban megjelent példányok átlagos száma ugyanezen idő alatt 10.000-ról 18.000-ra emelkedett.

A kínai Sárga folyó ismét kiöntött és hatalmas területeket árasztott el. Az áradásnak az eddigi jelentések szerint több mint háromszor halottja van.

A berlini Schillertheater külföldi vendégszereplésekre készül. Heinrich George a fővárosi Schillertheater intendánsaként meghívott közönség előtt ismertette a kitűnő színész téli programját. A nagy hírű színházi együttes néhány vendégelőadás-sorozatban a külföldön is be fogja mutatni a legjobb klasszikus és modern német művészetet. Az előadókornál állomásai Helsinki, Budapest, Szófia és Bukarest.

A mérnökök és építési vállalkozók általános forgalmi adója

A segéd nélküli dolgozó kőműves nem fizet forgalmi adót

Az 500/1942. P. M. számú rendelet 102. §. (5) bekezdése a mérnökök és építési vállalkozók általános forgalmi adó fizetési kötelezettségét szabályozta. Minthogy ezen rendelkezésben foglaltak gyakorlati életben való keresztülvitele az adózók részéről nehézkessé bizonyult, ezért a mérnökök és építési vállalkozók adózási kötelezettségét lényegesen egyszerűsítve a 2.800/1942. P. M. számú rendelet 1942 évi július hó 1-től kezdődőleg újlag szabályozta.

A mérnökök, mérnök-vállalkozók, építőmesterek, kőművesmesterek, kőművesiparosok és egyéb építési vállalkozók általános forgalmi adót tartoznak fizetni.

Az általános forgalmi adóalapja a munkateljesítésért, vagy műelőállításáért belfolyt ellenérték (készpénz, ellenszámívaló történt kiegyenlítés, stb.).

Az adó kulcsa:

1. Pusztán tervezés, ellenőrzés vagy felülvizsgálat, valamint bármily építőipari munka vállalása esetén, ha a munkához anyagot nem ad a vállalkozó 5%.

2. Kizárólag kőművesmunka (föld-, kőműves-, elhelyező- és vasbetonmunkák), valamint mélyépítési munkák (ut-, vasút-, hid-, zsilip-, gát-, csatornaépítés-, utburkoló-, utkövező és egyéb mélyépítési munkák) vállalása esetén, ha a mű előállításához szükséges anyagot is a vállalkozó adja 2,5%.

3. Épületeknél, ha az előző pontban említett kőművesmunkákon kívül az összes egyéb (ács, asztalos, szerelő, stb.) munkát is a kőművesmunkákat vállalkozó végzi (generálvállalkozás), 1,2%.

4. Ha a magasépítkezési vállalkozás nem minősíthető az előző 3. pont rendelkezései alá eső (generál) vállalkozásnak, de a vállalkozó a kizárólag a kőművesmunkákon kívül a gáz-, vízvezeték-, csatornázási-, központi fűtés, melegvíz, villanyszerelés és felvonó munkák kivételével — többi összes iparosmunkákat is vállalja, a vállalkozásból származó bevétel 2%-os általános forgalmi adó alá esik.

Minden egyéb esetben a forgalmi adó kulcsa 2%.

Abban az esetben, ha a vállalkozó az építetovel (megrendelővel) nem köt oly írásbeli szerződést, melyből az előbbi 1-4 pont alatti részletezés megállapítható lenne, valamint a szerződést követően eszközölt változtatások is, még a vállalt munka vagy mű előállítása megkezdése előtt az építető a vállalkozás feltételeit írásba foglalva és sajátkezü aláírásával ellátva a vállalkozónak átadni tartozik. Ez a szerződés mindaddig míg kizárólag csak adóztatás ellenőrzés céljára szolgál, illetékmentes. Valóiban adatszolgáltatás esetén az építető (megrendelő) a vállalkozóval egyetemleg felel az adóért és szándékos adórövidítés esetén az egyéb jogkövetkezmények ért is.

Az adófizetésre kötelezett vállalkozók összes bevételeit és kiadásait feltüntető pénztárfkönyvön kívül az előbbiekben feltüntetett 1-4 pont szerint részletezéssel

vezetési könyvet minden hó 15-ig kell az előző hónapra elkészítve a forgalmi adóhivatalhoz benyújtani és az esedékessé váló adót befizetni. Az 1942 évi jú-

lius, augusztus és szeptember hónapra szülő adóbevallási ívet kivételesen november hó 15-ig kell benyújtani és az esedékessé váló adót befizetni.

Igen fontos rendelkezés az, hogy segéd nélkül, legfeljebb 2 tanonccal dolgozó kőművesiparos általános forgalmi adót fizetni nem tartozik.

Minden adófizetésre kötelezett adózó — még azok is kik az alkalmazottak számánál fogva ideiglenesen adómentesítve vannak — a forgalmi adóhivatalnál beszerezhető bejelentő lapot kitölteni és azt a hivatalnál benyújtani tartoznak.

Az első német mezőgazdasági mintautem Oroszországban

A Szovjet-Unióra jellemző reménytelen elhanyagoltság kelles közepén nemrég egy német állami birtok kezdte meg üzemét, amely minden részletében olyan, mint ha a legműveltebb nyugatról került volna oda. Pedig nem varázslat utján cseppent Oroszországba, hanem egy elárvult szovjet uralomból lett, melyet a német mezőgazdasági vezetők mintautemmé alakítottak át, olyan üzemmé, amelyet a benszült parasztság még sohasem látott és szinte vallásos tisztelettel bámulja. Az épületek hiánytalan tetőzettel büszkélkednek — valóban ok is a büszkeségre azon a vidéken. — az utakat szegélyező kövek frissen felfrissen meszelve világítanak, a színekben példás rendbe sorakozva valóságos glóriában állnak a szekerek. Mindenütt ott vannak a rendező kéz nyomai, pedig az egykor hihetetlenül szomorú látványt nyújtó uradalom újjávarázslására csak rövid idő állt rendelkezésre és e rövid idő alatt óriási munkát kellett végezni.

A kivezényelt építőmunkásoknak és tanulatlan munkásoknak nem kevesebb, mint 213.000 munkaórát kellett dolgozniuk, míg a szomorú romhalmaznak formát adhattak. A még itt talált fogatok 12.170 munkaórát végeztek a tavaszi előkészítő munkálatok keretében, csupán a tulajdonképpeni építőmunka megkezdésére. A majornak ma már 138 lóva, szarvasmarhája, 329 sertése, 538 juha és 1409 szárnyasa van. A mezőgazdasági munkásság kizárólag helybeliekből áll, bár rendre és munkára való szoktatásuk kezdetben megoldhatatlan feladatnak látszott. Ma azonban már megértik, hogy a régi reménytelen helyzet megszüntetése nemcsak az uradalomnak válik javára, hanem saját egyéni érdekük is és ma már az ő házaik is csinosak, tiszták és rendezek. Az üzemi alkalmazottak saját állatállományának elhelyezésére közös istálló szolgál, mely korszerű berendezésével rövid fennállása óta már messzi környékről csábít érdeklődőket a modern módszerek tanulmányozására.

A Szegedi Kereskedelmi és Iparkamera közleménye

A VEGYESKERESKEDŐK VAS-, ACÉL ÉS FÉMÁRUKKAL VALÓ ELLÁTÁSA

A m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter 102.848/1942. számú leiratával a vegyeskereskedők vas-, acél- és fémárúkkal való ellátása ügyében a kereskedelmi és iparkamaraik részére újlag

delkezést adott ki. A leirat a vaskereskedők áruellátásának szabályozása tárgyában kiadott 85.000/1942. K. K. M. számú rendeletnek a vegyeskereskedők áruellátását szabályozó 4. §. helyes értelmezésére vonatkozólag tartalmaz rendelkezéseket.

A hivatkozott 4. §. kimondja, hogy azok a vegyeskereskedők, akiket a törvényhatóság első tisztviselője cukor, asványolaj, mosószappan vagy tűzifa árusítására kiskereskedővé kijelölt és akik a rendelet hatálya alá tartozó áruk forgalombahozatalával eddig is foglalkoztak, vagy ha kiszolgáltatásuk közérdekből indokoltnak látszik, — pld. a helyiségben szaküzlet nincs — akkor is kiszolgáltathatók, ha a névjegyzékbe felvéve nincsenek.

E rendelkezés szerint tehát azok a vegyeskereskedők (vegyeskereskedői; szatócs; élelmiszer és vaskereskedői; fűszer és vaskereskedői; vas és vegyeskereskedői stb. iparigazolvánnyal rendelkező kereskedők) kik a rendelet hatálya alá tartozó áruk forgalombahozatalával a rendelet megjelenése előtt foglalkoztak, akkor is kiszolgáltathatók, ha a községben (városban) kijelölt vaskereskedő van. Azok a vegyes stb. kereskedők ellenben, akik azelőtt vas-, acél- és fémárúk forgalombahozatalával nem foglalkoztak, csupán akkor szolgáltatathatók ki, ha kiszolgáltatásuk közérdekből indokoltnak látszik. (Igy pl. ha a lakosság ellátása érdekében szükséges, mert a községben kijelölt kereskedő egyáltalán nincs. Előfordulhat azonban az is, hogy a községben van ugyan kijelölt vaskereskedő, de oly nagy távolságra, hogy a vegyeskereskedő áruellátása is indokolt). Ezeknek az eseteknek elbírálása az eladó nagykereskedőre van bízva. A vásáru eladásával azelőtt is foglalkozott vegyeskereskedők áruellátása azonban mindenképpen kívánatos és a hasonló panaszokat a rendelkezésre álló árukészlet keretein belül orvosolni fogja a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszter. Az ezirányú panaszokkal vásáruk kiszolgáltatásának megtagadása esetén a Magyar Vaskereskedők Nyilvántartási Irodájához (Budapest VI., Podmaniczky u. 29.), egyéb áruk kiszolgáltatásának megtagadása esetén közvetlenül a m. kir. kereskedelem- és közlekedésügyi miniszterhez kell fordulni.

Azt, hogy a vegyeskereskedő (vegyeskereskedői szatócs; élelmiszer és vaskereskedői; fűszer és vaskereskedői; vas és vegyeskereskedői stb. iparigazolvánnyal rendelkező kereskedő) a fentiek szerint vas-, acél- és fémárúk vásárlására jogosult, a rendelet 4. §-ának (2) bekezdése értelmében oly módon kell igazolni, hogy a cukor, stb. kijelölést az első megrendelés alkalmával a nagykereskedőnek vagy az iparosnak (gyárosnak) fel kell mutatni.

A fent előadottakra való tekintettel a kamara értesíti mindazon vegyeskereskedőket (szatócsokat) akik vas-, acél- és fémárúk árusításával foglalkoznak, hogy a vaskereskedői névjegyzékbe való felvételét folyamodniuk nem kell, tehát ilyen irányú kérelemmel ne is forduljanak a kamarához.

VASÁROZÓ CSIZMADIÁK MUNKAALKALOMHOZ JUTTATÁSA

A közellátási miniszter értesítette a kamarát arról, hogy a vásározó csizmadiák munkaalkalomhoz juttatásáról gondoskodott azokban a törvényhatóságokban, ahol a lakosság jelentékeny részben csizmát hord és ahol ennek következtében számottevő csizmadiapár fejlődött ki. A rendelethez mellékelt törvényhatóságok területén a lábbelinek mérték szerint való elkészítésére jogosító piros színű utalványok megállapított részét csak börtalpu csizma készítésére jogosít záraddékkal szabad ellátni. A közellátási miniszter a Lábbeli Központ utján havonta értesíti az egyes törvényhatóságokat arról, hogy hány csizmatalványt adhat ki. Az érdekelte csizmadiapártosság a közellátási miniszter intézkedéséről az iparkamaraik részére újlag kötelezettől értesül.

SPORT

Széljegyzetek a temerini mérkőzéshez

Szép és izgalmas mérkőzést hozott a temerini »összecsapás» melyet, mint tegnapi számunkban részletesen jelentettük, a TTC nyert meg 3:1 arányban. A győztes csapat ez alkalommal is hebizonyította, hogy az alföldi csapat egyik legjobb együttese. Szép és rámenős játékok mutatott. A csapat minden tagja jól játszott gyenge embere nem is volt. A csapat lelke Toldi, aki tipikus center csatár, gyors és veszélyes játékos kinek minden akciója nagy veszélyt jelentett a ZSE védelmének. Méltó társa Sörös balszélső aki nagyon szép játékokat mutatott, gyors lefutásai szenzációk voltak. A védelem is kitűnően megállta helyét és különösen ki kell emelni Kolár kapus játékát, ki biztosan végezte munkáját és elegáns labdafogásával nagy feltűnést keltett. Kár, hogy a nagy szél ennyire befolyásolta a játékot de még nagyobb kár, hogy a csapatok nem találták meg az »ellenméréget» a nagy szélnek nem tértek át a lapos játékokra és így egyik csapat sem használta ki az előnyt amit a szél nyújtott, sőt mondhatjuk, hogy akkor játszottak jobban mikor a szél ellen játszottak.

Az első félidőben a ZSE játszott a szél felé és ennek segítségével állandó fölényben volt és mégis ő kapott két gólt. A második félidőben a ZSE játékosai már észrevették az első félidőben elkövetett taktikai hibát a lapos játékokhoz folyamodtak s ekkor már sokkal jobban ment a játék ami ezen félidő eredménye is bizonyít (1:1). Hogy a TTC sem használta ki a szél támogatását a második félidőben és nagy fölénye dacára nem ért el jobb eredményt csak annak tulajdonítható, hogy továbbra is magas labdákkal játszott.

A ZSE habár 1:3 arányban el is veszítette a mérkőzést, jól játszott, sokkal jobban mint az UTC ellen. Taktikailag is jobb volt, mert észrevette — igaz egy kicsit későn — hogyan kell védekeznie a szél ellen és ez a második félidőben sikerült is teljesen. Külön dicsőretet érdemel Zahorai, aki hamar megérezte, hogy a széllel játszó TTC előreadott labdái hosszúak lesznek s ezért bátran ott hagyta kapuját, állandóan a tizenegyes körül tartózkodott s

így nagy sikerrel oldotta meg a »negyedik hátvéd» szerepét. A hátvédpár ezúttal jó volt, úgy Szélinger mint Iváncsik nagyon jól játszottak különösen a második félidőben mikor a TTC nagy fölénye kialakult. Huber gyenge volt. Igazán érthetetlen, hogy ez az igazán nagystilű játékos ennyire gyenge játékot mutatott, nagyon is szabadjára engedte a veszélyes Toldit és ennek is tulajdonítható az első félidő két gólja. Pataki a második félidőben sokkal jobban bevált mint »kullancs» és sikerült is neki ártalmatlanná tenni az ellenfél közép csatárát. A csatársorban Rádi volt a legjobb, a többiek nem érték meg egymást habár egyénileg jók voltak. Úgy tűnik felmíntha Schmidt hiánya a csatársorból károsan befolyásolta volna játékát.

Szabadkán is győzött az ujszegedi csapat

Ujszegedi TC—MOVE Szabadka 2:1 (1:1)

A mérkőzés iránt óriási érdeklődés nyilvánult meg. Az ujszegedi csapatnak nagyon jó híre van, csoportjának legjobb csapata. Az UTC már az első percekben megszerezte a vezetést. Gól után a szabadkai csapat magára talált, magához ragadta a kezdeményezést és egyenlített. A szünet után a szél ellen játszott a szabadkai csapat és ez segítette könnyű gólhoz ellenfelét.

BÁCSKA—BAJAI TISE 2:1 (1:1)

NB. III. mérkőzés, vezette Méz. Az első félidőben egyenrangú ellenfelek küzdöttek a pontokért. Szünet után a bajai csapatnak már az első percesben alkalma volt a gólszerzésre, Pósa azonban a kapu fölé emelte a labdát. Egy megítélt tizenegyes után az egyik játékos gunyos hangon szólt a bírónak, amiért az leküldte a pályáról. Erre az egész bajai csapat levonult a mezőnyről, s nem játszottak tovább.

ÓBECSE

Nagy érdeklődés előzte meg a kaposvári csapat vendégszereplését.

A két csapat az alábbi összeállításban állt ki a mérkőzésre: Bocskai: Hadnagy — Szamosi, Rádai — Bartók, Mihályfi II., Tátrai — Károlyi, Sisák, Nagy, Mihályfi I., Dolovai. Rákóczi: Kovács I. — Takács, Harag — Fényes, Záborszky,

Légrádi — Kovács II., Szöllőssy, György, Avar, Zsurka.

A Rákóczi kezd és rögtön felnyomul. A Bocskai védelme csak az utolsó pillanatban ment. Lassan a Bocskai is szóhoz jut és a 7. percben kornert ér el. Néhány perces mezőnyjáték után ismét a Rákóczi támad és a 12. percben Kovács II. védtelenül a jobb felső sarokba vágja a labdát. A gól után mindkét csapat több sarokrugást ér el, de az eredmény a félidő végéig nem változik.

A második félidőt a hazai csapat erős támadással kezdi. Hosszabb mezőnyjáték után a Bocskai hirtelen felnyomul, a Rákóczi 11-est vét a büntetést Mihályfi I. berugja. A 25. percben már újból a vendégek támadnak, de lövéseik a kapu fölé vagy mellé szállnak. A 30. percben Mihályfi II. 11-est vét, a büntetést Szöllőssy góllá értékesíti. Ezután már a kaposváriak uralják a mezőnyt és a 33. percben Kovács II. beállítja az eredményt.

A Bocskaiakból Bertók, Mihályfi II. és Mihályfi I., Rádai, a Rákócziakból Záborszky, Légrádi, Kovács II. és Szöllőssy tünnek ki.

UVAK—BÁCSALMÁSI MOVE 4:0 (2:0)

NB. III. mérkőzés, vezette Danis. Az eddigi balszerencsével küzdő UVAK pompás győzelmet aratott ellenfelén. Az első félidő 10. és 26. percében esett gól. A szünet után még két gólrugott a vasutascsapat.

Ujverbász—Szegedi TK 4:0 (2:0)

MVSE—Zenta; AK 5:1 (3:1)

BÁCSKOSSUTHFALVA

Szabadkai Törekvés—Bácskossuthfalvai SC 3:0 (1:0). I. oszt. bajnoki.

Eredményes volt a TTC honvédnappja. A Temerini TC vasárnap honvédnappot rendezett, amelynek eredményeképpen 15730 pengő és 2000 cigarettá gyűlt össze

BAJNOK

Bajmoki AK—Nemesmiliticsi Turul 6:0 (2:0). Elsőosztályu bajnoki mérkőzés. Az első félidőben a nemesmiliticsiek nagyon szépen játszottak, s csak a szünet után került fölénybe a bajmoki csapat.

ZENTA

Bocskai—Csantavéri AK 2:2 (1:1). Elsőosztályu bajnoki mérkőzés. Az első félidőben Csantavér szélből támogatva játszik, ennek ellenére a Bocskai is sokat támadott, a csatárok azonban több gólhelyzetet kihagytak.

Elszánt megadással és minden rosszra elkészülve állott meg a menyecske előtt.

— Hát... akkó... szójjon kend a pusztabíró uramnak, oszt mongya meg neki, hogy Ákom Bandi életre vagy halálra, védekezés nélkül megaggya magát, — mondotta elkeseredetten, de a sorsába nyugodva.

A menyecske végignézett a mindenre elszánt betyáron, aki erőtlenség a sorsába törődötten állott előtte. A fiatal, szép szál erős férfi élete most az ő gyenge kezében volt.

(Folytatjuk)

Apróhirdetések

Eladó kis családiház, 2 szoba, konyha, istálló, nagy fészer, épített dísznőel, szép gyűmölcsfák és lugások. Toldi Miklós utca 12 alatt. Bővebbet: Shanghai vendéglőben.

Tudatom a nagvédemű közönséggel, főbarátimmal és ismerőseimmel, hogy október 1-től kezdve abo-nenseket felveszek. 10 házikkal. Nabonta délelőtti viláreggel, pénteken halvaaprítás. Shanghai vendéglőben. a-2434-f

Kifutófiat azonnalra felveszek. Zombor. Nagvtemplom utca 5. a-2455-f

Kiadóhivatalunkban feleltett női esernyőt átveheti igazolt tulajdonosa. a-pr.

Új golvós morzsoló, 3 drb., napraforgó csépésre is átalakítható. más vállalkozás miatt eladó, részlete is. Uzemben megtekinthető: Kiss Sándornál Bácskossuthfalván. a-2455-f. Telefonszámunk 2-07.

BETYÁRBECSÜLET

(12)

— Két ember itt marad a lovak őrzetére és nyitva legyen a szemük, nehogy az a pokolfajzat kijátszva az éberségüket, egy lovat elkössön innen, — adta ki a parncsot a hadnagy. — A többiek velem jönnek. Most már nem lesz nehéz az üldözés, mert ez az akasztófáruvaló a végsőkig kimerült.

... és lövésre kész fegyverrel a betyár után iramodtak.

Ákom Bandi futás közben megkerült néhány karámot, hogy megtévessze az üldözőit. Míg a pandurok az utjukba eső karámok átvizsgálásával voltak elfoglalva, elvesztették a betyár nyomát, aki erejének végső megfeszítésével igyekezett a karámokon túl feltűnő házikó felé.

A bogárhátú házikó környékét — mint hátrválasztó — négyszögletes alakba illesztett akácfaok ölelték át.

Amikor Ákom Bandi a házikó ámbitusára elé érkezett, egy menyecske rémült arccal lépett ki a pítarajtón.

Ákom Bandi lihegve, kimerülten, verejtékesen dőlt a tornác oldalához.

— Járjon meg... — börgötte kimerült száján a betyár hangon — üldöznek a pandurok!

A Délvidék regénye

Írta: LOVAS SÁNDOR

— Ki... kicsoda kend? — kérdezte a menyecske elfehéredve.

— Ákom Bandi a nevem, — hangzott a sutogó válasz.

A betyár nem félt magát megnevezni. Tudta, hogy a szegény nép sohasem lesz feladója, árulója, mert amióta gyilkosság bűnébe esve menekülnie kellett és bujánhelyéről — a Bakonyból — kitorve fosztogatta a gazdag kereskedőket, valamint a szegény nép vérét szípolozó uraságokat, a rablottakból annyit tartott meg magának, amennyire az életfennmaradáshoz volt szüksége, a többit a szegények között szétosztotta.

— Jaj... rossz hejre gyött kend, — mondotta fogvacogva. — Az én uram a pusztabíró!

Most a betyáron volt a rémüldözés sora. Hát el kell vesznie. Nincs menekülés. Mindennek vége. Neki befellegzett. Egyik ellenség karmaiból a másik ellenség karmaiba esett, aki veszedelmesebb, mert pusztabírói joga, hogy minden betyárt, minden üldözött szegénylegényt büntetlenül lelőhet.

Már ideje sem volt a menekülésre. Érezte, hogy ezt a csatát elvesztette, ami következik: az már a vég és mindegy, hogy milyen foszban következik be...